

Til Folkethinget!
Kjøbenhavn.

Med megen Beflagelse have undertegnede Beboere af Hammerum med flere Herreder seet, at nogle Sandlende have indgivet et Andragende om, at det kongelige Reskript af 14de Februar 1741, som hjemler Beboerne af Hammerum, Bøoling og Ulsborg Herreder Ret til at sælge og afhænde de af dem forarbejdede uldne og linnede Varer, til hvem de selv lyst, maa blive ophævet. Vi have i denne Anledning anset det for vor Pligt underdanigst at fremsætte følgende Bemærkning for det høitærede Folkething:

Vor Egn er, som det fra anden Side ofte er blevet fremhævet, stedmoderlig behandlet af Naturen, idet vi maa savne den lette Forbindelse med Omverdenen, som Søen giver, og idet Jordbunden af forskjellige Grunde kræver forholdsvis meget Arbeide, sammenlignet med Udbyttet. — Eggen er derved ganske naturlig bleven temmelig kapitalfattig, megen Jord har desaarlag maattet ligge ubenyttet hen.

Efterhaanden, og da navnlig i de senere Aar, er Opdyrkingen o. Kulturen gaaet raskere frem, vel tilbøel i Følge af Sermbanen og Udviklingen i det Hele, men tillige visse en Følge af de Rettigheder, som det haardt angrebne kongelige Reskript har skjenket Eggen, og ved hvilke betydelige Kapitalaler komme tilstede. Mange have lært i Livens Løb at forevle Ulden paa en lettere og billigere Maade end forhen, og da Varerne let kunne afsættes, har dette været en betydelig Indtægtskilde for os, som paa forskjellig Maade er kommen Landbruget og Udviklingen tilgode. Man siger, at nævnte Reskript skulde være et Indgreb i Andres velerhvervede Rettigheder.

Dette kunne vi paa ingen Maade indrømme, da vi ikke forlange nye Begunstigelser, men kun bede om, at det maa forblive ved det Bestaaende. Vi skjøne ikke bedre, end at de Sandlende og Haandværkerne i sin Tid, med anderledes Grund kunde have ført Klage over Næringsloven af 29de December 1857, hvorved der i mange Henseender gjordes Indgreb i de da bestaaende Forhold, og hvorved der ogsaa gaves Ret til at forhandle Husflidsprodukter i Almindelighed.

Naar der i nævnte Adresse klages over, at Handelen med Uldvarer fører en ødelæggende Demoralisation med sig, da er dette en stor Feiltagelse. Haade man Ret i denne Aarsand, maatte for Exempel Husmandsklassen i vor Egn, være særlig fattig og fordervet, men det Mødssatte er Tilfældet.

Vi tro at turde sige, at Husmandsklassen i vor Egn er lige saa arbejdsm, lige saa fædelig og lige saa velstaaende som i nogen Egn. Der haves end ikke saa Exempler paa, at Husmanden netop har arbejdet sig op til en nogenlunde gunstig Stilling ved Hjælp af Uldhandelen. Ja, der gives mange i vor Egn, hvis Velstand skyldes denne Gren af Husfliden, ligesom det er bekendt, at flere af de velstaaende kjøbenhavnske Sandlende først ere komne frem derved. Naturligvis skal det være langt fra os at benægte, at Enkelte kunde være bleve demoraliserede paa den Ve. Hvem kan imidlertid bevise, at det samme Resultat ikke vilde være kommen tilstede ad anden Ve?

Det kan ikke negtes, at det vilde være besynderligt, paa en Tid, da man gjør Alt for at ophjælpe Hedeopdyrkingen, — at berøve den sin bedste Kraft ved at ophæve det Reskript, ved Hjælp af hvilket Kapitalen for en Del er kommen tilstede. Man opmuntres paa forskjellig Maade Husfliden — og samtidig dermed at kvæle en gammel Husflid, dette stemmer ikke sammen.

Vi føle os forvisjede om, at det høitærede Folkething ikke paa nogen Maade vil række Haand eller yde sin Medvirkning dertil.

Derimod kunde vi samstemme med „de Sandlende“ i at Politivogigheden vaager over, at der ikke selges andre Varer end saadanne, hvortil man efter Loven er berettiget. 1250 Stykker Underkrifter i Originaler ere indsendte til Indenrigsministeriet.

Herning, den 4de Marts 1879.

Det er for Udvalget oplyst, at ifølge en fra den nuværende Nætsbetjent i Hammerum Herred i en anden Anledning fremkommen Opgivelse er der i de sidste Aar løst ca. 320 Paa aarligt ved nævnte Jurisdiktion til at reise om og forhandle Uldvarer.

Udvalget (med Undtagelse af Gad) indstiller, at Andragendet henvises til Indenrigsministerens Overveelse.